

VOORTGANG ONDERZOEK REGELS VOOR VERSLAGGEVING EN ACCOUNTANTSCONTROLE WATERSCHAPPEN

Deze mededeling informeert u over de voortgang van het onderzoek dat de Unie op verzoek van het ministerie van IenW doet naar de regels voor verslaggeving en accountantscontrole van de waterschappen.

AANLEIDING

Op 10 mei 2019 heeft uw commissie besloten dat we als Unie ingaan op het verzoek van het Ministerie van IenW om advies uit te brengen over de regels voor de verslaggeving en accountantscontrole van de waterschappen (het "BBVW"). Kort gezegd heeft het ministerie in haar verzoek een tweeledige onderzoeksvraag neergelegd naar:

- A. De verslaggevingsregels: een onderzoek naar de consequenties indien de vergelijkbare regels voor gemeenten en provincies (het "BBV") van toepassing zouden worden voor de waterschappen.
- B. De rechtmatigheidsverantwoording door het bestuur: kan deze wijziging ook voor de waterschappen van toepassing worden, en zo ja, vanaf welk verslagjaar is dat haalbaar?

Bij de vorige mededeling is reeds ingegaan op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording van dit traject. Vandaar dat het vervolg van deze notitie alleen gaat over de verslaggevingsregels.)

UITVOERING

Het Uniebureau voert dit onderzoek uit in nauwe afstemming met de uit tien waterschappers bestaande Werkgroep Financiële Positie (hierna: WFP), een subwerkgroep van de Uniewerkgroep Bedrijfsvoering, Digitalisering en Dienstverlening (hierna WBDD). Met de brede bezetting en de onderliggende expertise is gewaarborgd dat we als waterschappen met voldoende eigen kennis en ervaring invulling kunnen geven aan het onderzoek. Tegelijk kunnen hierdoor de ervaringen van waterschappen met het BBVW en eventuele verbeterbehoeften vanuit de praktijk worden meegenomen. De gekozen onderzoeksopzet heeft conform het Min IenW verzoek als uitgangspunt de regels van het BBV voor de gemeenten en provincies. Het BBV is in 2016 herzien op het gebied van transparantie, vereenvoudiging en vergelijkbaarheid. Het onderzoek biedt de gelegenheid om deze elementen te evalueren in de verslaggevingsvoorschriften voor waterschappen.

De WFP heeft afgewogen of vanuit de waterschappen het beste een voorstel kan worden gedaan voor:

- 1. een te herzien BBVW, met harmonisatie-onderdelen uit het BBV;
- 2. opname van de waterschappen in het BBV. In het BBV moet vervolgens ruimte worden geschapen voor waterschaps-specifieke bepalingen.

Mede gegeven de huidige eigenstandige verantwoordelijkheid van de minister van IenW voor de regels voor de waterschappen, die voortvloeien uit de Waterschapswet, heeft de WFP vooralsnog voor optie 1 gekozen. Enkele BBVW bepalingen die voortkomen uit de eigenheid en specifieke bekostiging van de waterschappen wijken dusdanig af of zijn zelfs tegenstrijdig met het BBV dat opgaan daarvan in het BBV op dit moment niet voor de hand ligt. Optie 1 maakt een verdere, doch niet volledige, harmonisatie tussen beide verslaggevingsstelsels mogelijk. Op deze wijze wordt mede het risico verkleind van interpretatieverschillen van de regelgeving. Met dit handvat heeft de WFP gezocht of overige bestaande verschillen verkleind of opgeheven kunnen worden.

Er is een verschillenanalyse BBV-BBVW uitgevoerd, die onder andere heeft geleid tot nadere onderzoeksvragen m.b.t. het BBV. Tevens zijn voor het BBV suggesties voor verbetering gevonden die voortvloeien uit 'ons' BBVW. De onderzoeksvragen en suggesties zijn in drie sessies (laatste op 29 januari jl.) besproken met een delegatie van het gezaghebbende, verantwoordelijke orgaan voor de toepassing en uitleg van het BBV: de Commissie BBV. Onze bevindingen en voorstellen omtrent het BBV kunnen over het algemeen op

enthousiasme en instemming rekenen van deze delegatie. De delegatie heeft zelfs aangegeven om, op basis van nader uit te werken BBVW-bepalingen, voor een aantal verschilpunten een advies op te stellen hoe het BBV kan harmoniseren met het conceptvoorstel voor het herziene BBVW.

Vervolg Verslaggevingsregels:

- Werkgroep Financiële Positie: op basis van het overleg met de Cie. BBV bespreekt de WFP de openstaande onderzoeksvragen in vijf bijeenkomsten. Deze worden vanaf januari tot maart 2021 ingepland.
- Resultaat van het werk van de WFP zullen zijn:
 - o Werkdocument voor overleg met Commissie BBV – Advieslijst verbeteringen t.b.v. BBV.
 - o Werkdocument voor overleg met waterschappen –Voorstel voor nieuw BBVW (inclusief toelichting) en met name motivatie voor voorgestelde veranderingen t.o.v. huidige BBVW.
 - o Werkdocument voor overleg met waterschappen, Commissie BBV en ministerie van IenW: verschillen met BBV
 - o Min IenW - Beantwoording onderzoeksvraag inclusief deelvragen.
- Overleg met hoofden financiën waterschappen: onderdeel van het onderzoek is het meewegen van de ervaringen met het BBVW en eventuele verbeterpunten vanuit de waterschappen. Hiervoor fungeert het Overleg Hoofden Financiën Waterschappen als klankbordgroep. Het is belangrijk dat het conceptvoorstel voor het herziene BBVW draakvlak heeft bij deze klankbordgroep. Hiervoor worden tussen februari en april / mei enkele bijeenkomsten ingepland.
- WBDD: Beoogd wordt de rapportages en een conceptvoorstel voor een herzien BBVW voor te leggen in de vergadering van 8 juli 2021. Mogelijke aanpassingen die voortvloeien uit deze bijeenkomst kunnen worden voorgelegd in de vergadering van 2 september 2021.
- CBCF: indien akkoord WBDD vaststelling in vergadering van 17 september 2021.

ACHTERGRONDINFORMATIE

Verslaggevingsvoorschriften zijn wettelijke regels die bepalen hoe financiële middelen en stromen moeten worden verantwoord en op welke wijze meerjarenramingen, begrotingen en jaarstukken moeten worden ingericht. Waterschappen hebben van gemeenten en provincies afwijkende, eigen verslaggevingsvoorschriften (het BBVW), die onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat vallen. De laatste grote wijziging van het BBVW dateert uit 2007. Toen zijn deze regels zo veel mogelijk in overeenstemming gebracht met de vergelijkbare regels van gemeenten en provincies, het BBV, waarvan de toen vigerende 'versie' afkomstig was uit 2004. Voor een volledig harmonisatie tussen het BBVW en het BBV is toen niet gekozen, omdat dit voor de waterschappen tot te grote inhoudelijke en financiële gevolgen zou hebben geleid. Wel is het BBV als basis genomen bij de ontwikkeling van nieuwe regels, en zijn wat het specifieke karakter en functioneren van waterschappen betreft, onderbouwde alternatieven opgenomen. Inmiddels kent het BBV diverse aanpassingen. Drijvende factoren zijn o.a. ontwikkelingen op het gebied van transparantie, vereenvoudiging en vergelijkbaarheid.

Ten aanzien van de regels over de verslaggeving en accountantscontrole van waterschappen zijn belangrijke stakeholders, naast de waterschappen zelf, het ministerie van IenW (verantwoordelijk voor de regelgeving voor de waterschappen), het ministerie van BZK (verantwoordelijk voor de regelgeving voor de provincies en gemeenten), het ministerie van Financiën (verantwoordelijk voor gezonde overheidsfinanciën), de provincies (financieel toezichthouders), de accountancy en het CBS (verantwoordelijk voor verzameling, analyse en informatievertrekking van overheidsfinanciën, nationaal en internationaal). Deze stakeholders zijn alle vertegenwoordigd in de door het ministerie van BZK geïnstalleerde Commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten¹ (Cie. BBV).

¹ <https://www.commissiebbv.nl/>